

Прочети внимателно текста и отговори на въпросите.

Ще ви разкажа за един стар учител. За един даскал. Преди повече от половин век той преподаваше български, руски и френски в училището на едно село в Лудогорието. По време на часовете му в класната стая цареше пълна тишина.

Когато вървеше по улицата, хората се обръщаха към него с *Даскале*. А той се спираше и дълго си говореше с тях. Даскалът беше сладкодумен и понякога прибирането му вкъщи можеше да отнеме часове.

Всяка година на 24 май в селото имаше манифестация. Сваляха от стената на училището големия портрет на Кирил и Методий, украсяваха го с венец от божури и го понасяха начело на шествието от ученици, учители и родители. Ликовете на двамата първоучители, Методий с бялата брада и чернобрядият Кирил, бяха в онова време без ореолите си на светии. В центъра на селото, на площада, даскалът държеше слово, за което се готвеше усърдно. Той пазеше като очите си тетрадката със старите слова, но всяка година се стараяше да прибави в словото си и нещо ново. Така например една година той добави в словото си думите на Софроний Врачански: **„И тучь, и железо, и камен стопят ся, само писаното слово остаеъ во веки веков.“** А на следващата година думите на Раковски: **„Народ без повестност е мъртъв нравствено.“**

Във всяка къща на този ден бащите на децата правеха фенери, в които да може да се сложи и да се запали свещ. И вечерта, когато се стъмнеше, като последен акорд на тържеството, учениците се качваха по алеите на склона, който заграждаше площада от едната страна, запалваха свещите и изписваха с фенерите с огнени букви имената на Кирил и на Методий.

Когато той почина, в стария куфар под леглото му домашните му намериха тетрадката със словата му за 24 май, както и избеляла пощенска картичка със същите ликове на Кирил и Методий, каквито бяха ликовете им и на онзи голям училищен портрет. Изтеклите години обаче на свой ред бяха рисували върху картичката. Брадата на Кирил като че ли също се беше прошарила и светите братя някак се бяха изравнили по възраст. А над главите им, ако се вгледаш настойчиво, можеха да се забележат по-светли от фона кръгове, които наистина приличаха на ореоли.

(по *Деян Енев*)

№	Тестови задачи	Точки	Точки
1.	<p>Отговори с ДА или НЕ, като заградиш съответното кръгче.</p> <p>Според текста:</p> <p>А. Според текста учителят живее далече от училището. ДА/НЕ</p> <p>Б. Според текста цялото село цял ден празнуваше 24 май . ДА/НЕ</p> <p>В. Според текста, учителят беше много интересен разказвач. ДА/НЕ</p> <p>Г. Според текста в празничното шествие вземаха участие само учениците и учители. ДА/НЕ</p> <p>Д. Според текста съставянето на тържественото слово за празника винаги беше отговорна задача за учителя. ДА/НЕ</p>	L/0/1/2/3/ 4/5	L/0/1/2/3 /4/5
2.	<p>Запиши два контекстуални синонима на подчертаната в текста дума <u>ликове</u>.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2	L/0/1/2
3.	<p>Отговори с едно изречение на следните въпроси:</p> <p>а) Защо учителят всяка година се готвеше усърдно за тържественото слово?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>б) С какво се отличават образите на Кирил и Методий на старата картичка и на училищната картина?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2 L/0/1/2 L/0/1/2	L/0/1/2 L/0/1/2 L/0/1/2
4.	<p>Загради буквата на верния отговор. Към кой тип се отнася текстът:</p> <p>А. повествование и описание</p> <p>Б. разсъждение и повествование</p> <p>В. разсъждение и описание</p> <p>Г. Повествование</p>	L/0/1	L/0/1
5.	<p>Открий в текста и запиши по един пример на метафора, епитет, сравнение.</p> <p>Метафора _____</p> <p>Епитет _____</p> <p>Сравнение _____</p>	L/0/1/2/3	L/0/1/2/3

6.	<p>Тълкувай значението на подчертаните думи и изрази с едно изречение или със синоним.</p> <p>Брадата на Кирил като че ли се беше <u>прошарила</u></p> <hr/> <hr/> <p>Даскалът беше <u>сладкодумен</u></p> <hr/> <p>Тетрадката със старите слова _____</p> <hr/> <p>Пазеше като очите си _____</p> <hr/> <p>„Народ <u>без повестност</u>”... _____</p> <hr/>	<p>L/0/1/2/3/ 4/5</p> <p>L/0/1/2/3/ 4/5</p>	<p>L/0/1/2/3 /4/5</p> <p>L/0/1/2/3 /4/5</p>
7.	<p>Озаглави текста, като отразиш темата му, и запиши заглавието.</p> <hr/>	L/0/1/2	L/0/1/2
8.	<p>Характеризирай с 3-5 изречения стария учител, като назовеш и аргументираш 3 негови характерни черти, проявени в текста.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>L/0/2/3/4</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>	<p>L/0/2/3/4</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>
9.	<p>Запиши с букви словосъчетания на числителното 2 и следните съществителни: учител, фенер, вечер, светец.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	L/0/1/2/3 /4	L/0/1/2/3 /4

13.	<p>Прочети изречението и запиши верните твърдения от дадените в скобите:</p> <p>И вечерта, когато се стъмнеше, като последен акорд на тържеството, учениците се качваха по алеите на склона, който заграждаше площада от едната страна, запалваха свещите и изписваха с фенерите с огнени букви имената на Кирил и на Методий.</p> <p><i>Това изречение е _____ (сложно съчинено, сложно съставно, сложно смесено) и се състои от _____ (две, три, четири, пет, шест) прости изречения.</i></p>	L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1
14.	<p>Вместо точки запиши съответната информация (дати, имена, събития).</p> <p>В Хроника от XII век има сведение, че братята _____ и Асен, като вдигнали успешно въстание и възродили българското царство през _____ година, подкрепили инициативата на епископ Василий и решили да ознаменуват 200-годишнината от идването на учениците на Кирил и Методий в България. (_____, _____, _____), пристигнали в България в _____ година). Същинско начало на празнуването в чест на първоучителите става през Възраждането по инициатива на _____ на _____ май в _____ година в град _____. През 1858 година отново в град _____ има тържествена църковна служба, след която възрожденецът Йоаким Груев произнася тържествено слово. Оттогава се появява и обичаят да се обкичват с цветя ликовете на св.св. Кирил и Методи и с тях да тръгне шествието по градските улици. Църквата и днес продължава да отбелязва честта на първоучителите на _____ май, докато официалното празнуване в България е обявено на _____ май. Това е празник на учениците, _____, _____ и други - всички, които работят в сферата на _____, науката и _____.</p>	L/0/1/2/3/ 4/5/6/7/8/ 9/10/11/1 2/13/14/ 15/16/17/ 18	L/0/1/2/3 /4/5/6/7/8 /9/10/11/ 12/13/14/ 15/16/17/ 18
15.	<p>Вместо точки запиши думата <u>учител</u> в необходимата форма</p> <p>Това е разказ за един стар _____. Преди много години _____ преподаваше български език в едно училище. Учениците много уважаваха _____ си. По време на часовете му в класната стая цареше пълна тишина.</p>	L/0/1/2/3	L/0/1/2/3

<p>20.</p>	<p>Състави текст разсъждение (7-9 изречения), в който да изразиш аргументирано /3 аргумента/ мнението си по въпроса:</p>	<p>L/0/1/2</p>	<p>L/0/1/2</p>
	<p>„Имат ли нужда съвременните хора от всекидневните Думи и тържествените Слова на Учителя?“</p>	<p>L/0/1/2/3</p>	<p>L/0/1/2/3</p>
	<hr/>	<p>L/0/1</p>	<p>L/0/1</p>
	<hr/>	<p>L/0/1</p>	<p>L/0/1</p>
	<hr/>	<p>L/0/1</p>	<p>L/0/1</p>
	<hr/>	<p>L/0/1</p>	<p>L/0/1</p>
	<hr/>	<p>L/0/1</p>	<p>L/0/1</p>
	<hr/>		
	<hr/>		
	<hr/>		
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			